

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Природничо-географічний факультет

Кафедра загальної та регіональної географії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ ТА ОКЕАНІВ

галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта (Географія)

освітньо-професійна програма: Середня освіта (Географія. Біологія та здоров'я людини)

УХВАЛЕНО

Рішенням кафедри загальної та
регіональної географії

Протокол № 1 від 30 серпня 2021 року

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Фізична географія материків та океанів
Викладач	Данильченко Олена Сергіївна
Профайл викладача	https://pgf.sspu.edu.ua/kolektyv-kafedry-geografia
Контактний тел.	(0542) 685932
E-mail:	olena_danylchenko@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	5 семестр https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=6032 6 семестр https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=7362 7 семестр https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=281
Консультації	Консультації проводяться у вівторок о 12:30 год.; групові або одноосібні. Також можливі он-лайн консультації через інтернет ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.

Анотація до дисципліни

Фізична географія материків та океанів вивчає природні особливості окремих фізико-географічних регіонів, на які диференціюється географічна оболонка Землі, материків та океанів, уцілому, та одиниць фізико-географічного районування, зокрема. Навчальна дисципліна має тісні міждисциплінарні зв'язки з базовими географічними дисциплінами, а саме: геологією, метеорологією, геоморфологією, гідрологією, картографією, загальним землезнавством, ґрунтознавством та географією ґрунтів, ландшафтознавством.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни: полягає у вивченні природи окремих фізико-географічних регіонів, на які диференціюється географічна оболонка Землі, та розкритті причинно-наслідкових зв'язків процесів і явищ (загальних географічних закономірностей), які визначають особливості просторової диференціації останньої.

Завдання курсу:

- знати загальні географічні закономірності формування природних явищ Землі та окремих її регіонів;
- виявити головні фізико-географічні особливості материків та фізико-географічних країн;
- встановити особливі риси геоструктури і морфоскульптури материків;
- з'ясувати гідрокліматичні характеристики материків у зв'язку з іншими фізико-географічними умовами;
- засвоїти закономірності формування і поширення ґрунтово-рослинного покриву та ландшафтів;
- визначити особливості господарського впливу на природні умови фізико-географічних районів та їх екологічні проблеми.

Формат дисципліни

Ознаки дисципліни	
Рік вступ	2019
Освітній ступінь	бакалавр
Курс навчання	3-4
Семестр	5, 6, 7
Формат курсу	очний
Обов'язкова /вибіркова	обов'язкова
Кількість кредитів/годин	12,5/375
Кількість розділів	7
Форма контролю	5 семестр – залік, 6,7 – екзамен
Лекції	5 с. – 24 год, 6 с. – 24 год, 7 с. – 24 год.
Лабораторні заняття	5 с. – 24 год, 6 с. – 24 год, 7 с. – 22 год.
Консультації	5 с. – - , 6 с. – 2 год, 7 с. – 2 год.
Самостійна робота	5 с. – 57 год, 6 с. – 85 год, 7 с. – 87 год.

Результати навчання

	Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання
ПРЗ 2.	Знає та розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру географічних, біологічних, педагогічних та психологічних наук.	Знати та вміти аналізувати загальні географічні закономірності Землі.
ПРЗ 4.	Демонструє знання та розуміння на базовому рівні можливостей використання апаратної і програмної складових інформаційної системи, ГІС-технологій в географічних, біологічних, педагогічних та психологічних науках.	Знати та використовувати інформаційні джерела при аналізі природного потенціалу території: геолого-геоморфологічного, клімато-гідрологічного, ґрунтово-рослинних умов та ресурсів океанів, материків чи окремих регіонів.
ПРЗ 5.	Демонструє знання етапів та сучасних методів наукового дослідження в географії, біології та здоров'я людини і методиці їх навчання, системи та сутності основних понять та термінів. Розуміє основні методології проведення наукових досліджень.	Знати послідовність вивчення компонентів природи у загальному огляді материків чи окремих регіонів та особливості фізико-географічного районування материків і океанів, структуру і зміст характеристики регіонів. Вміти встановлювати закономірності в розміщенні основних форм рельєфу та корисних копалин у зв'язку з тектонічною будовою. Вміти визначати закономірності в кліматоутворенні материків, фактори та умови формування типів кліматів. Вміти виявляти закономірності географічної зональності материків, характерні особливості ґрунтово-рослинного покриву, тваринного світу, ступінь антропогенної зміни.
ПРЗ 10.	Показує знання та розуміння впливу фізико-географічного	Знати та вміти визначати вплив фізико-географічного положення океану, материка чи

	<p>положення океану, материка, окремих фізико-географічних регіонів (території України) на особливості їх природи; головних рис формування материків, океанів, окремих фізико-географічних регіонів (території України), основних етапів розвитку природи, рельєфу та корисних копалин; кліматичних умов та кліматичного районування.</p>	<p>окремих фізико-географічних регіонів на особливості природи. Знати особливості формування материків та океанів, основні етапи розвитку природи, рельєф та корисні копалини. Знати кліматичні умови та кліматичне районування материків та океанів; динаміку поверхневих вод і характеристику водних мас океанів. Знати ґрунтово-рослинний покрив, тваринний світ; структуру природної зональності в межах материків.</p>
ПРУ 6	<p>Використовує принципи, підходи, методи дослідження при вивченні географічних процесів та об'єктів. Уміє застосовувати комплексний підхід до вивчення взаємопов'язаних явищ і процесів природно-суспільної взаємодії.</p>	<p>Використовує комплексний підхід до вивчення океанів, материків, фізико-географічних країн.</p>
ПРУ 8	<p>Планує, проектує і укладає тематичні карти. Застосовує різноманітні методи і способи аналізу інформації за картами, картографічними творами в освітній діяльності. Аналізує й порівнює зміст різноманітних картографічних творів.</p>	<p>Вміти застосовувати способи аналізу інформації за картами, картографічними творами при складанні комплексної характеристики океанів, материків, фізико-географічних країн.</p>
ПРУ 9	<p>Застосовує основні положення теорії сталого розвитку. Пояснює закономірності раціональної територіальної організації суспільства. Складає комплексну порівняльну фізико- та економіко-географічну характеристику географічних об'єктів, країн та регіонів. Володіє номенклатурою географічних назв у заданому обсязі, уміє показувати географічні об'єкти на картах різного масштабу.</p>	<p>Вміти складати за джерелами географічної інформації комплексну порівняльну характеристику океанів, материків, фізико-географічних країн. Вміти пояснювати розміщення природних об'єктів в океанах і на материках.</p>
ПРУ 10	<p>Володіє інформаційно-комунікаційними технологіями навчання.</p>	<p>Вміти розробляти і представляти презентації при складанні комплексної характеристики океанів, материків, фізико-географічних країн із</p>

<p>Аналізує текстові та числові дані в середовищі табличного процесора. Розробляє і представляє презентаційні матеріали в середовищі редактора презентацій. Застосовує доступні мережеві ресурси для пошуку і аналізу інформації.</p>	<p>застосуванням мережевих ресурсів та пошуку і аналізу достовірної інформації</p>
---	--

Тематичний план вивчення дисципліни

Розділ 1. Світовий океан.

Тема 1. Рельєф дна Світового океану, донні відклади та корисні копалини.

Тема 2. Клімат і водні маси Світового океану.

Тема 3. Тихий океан.

Тема 4. Атлантичний океан.

Тема 5. Індійський океан.

Тема 6. Північно-Льодовитий океан.

Розділ 2. Євразія. Загальний огляд.

Тема 7. Географічне положення Євразії.

Тема 8. Геологічна будова Євразії, історія геологічного розвитку, корисні копалини. Плейстоценові зледеніння.

Тема 9. Рельєф Євразії. Зв'язок рельєфу з геологічною будовою.

Тема 10. Клімат Євразії. Кліматична характеристика, кліматичне районування.

Тема 11. Внутрішні води Євразії. Характеристика гідрологічних об'єктів.

Тема 12. Грунтово-рослинний покрив Євразії. Характеристика ґрунтів і рослинного покриву.

Тема 13. Особливості просторової диференціації природи Євразії. Характеристика природних зон. Фізико-географічне районування.

Розділ 3. Євразія. Регіональний огляд.

Тема 14. Північна Європа: Феноскандія, Ісландія, Арктична острівна країна.

Тема 15. Середня Європа: Герцинська Європа (Британські о-ви. Середньоєвропейська рівнина, гори і р-ни Середньої Європи), Альпійська Європа (Альпійська гірська країна, Карпати і Дунайські рівнини).

Тема 16. Східна Європа: Східно-Європейська рівнина, Уральська гірська країна.

Тема 17. Південна Європа (Європейське Середземномор'я): Піренейський півострів, Апеннінський півострів, Балканський півострів.

Тема 18. Північна Азія (Сибір): Арктична острівна Азія, Західно-Сибірська рівнина, Середній Сибір, Північно-Східний Сибір, гори півдня Сибіру (Алтайсько-Саянська гірська країна).

Тема 19. Східна Азія: Камчатсько-Курильська фізико-географічна країна, Амуро-Сахалінська країна, Японські острови, Північно-Східний Китай і пів Корея, Східний Китай.

Тема 20. Центральна Азія: Середня Азія (Туранська рівнина, Казахський дрібносопковик), підвищені рівнини Центральної Азії (Гобі, Алашань, Такла-Макан та ін.), гірська Центральна Азія (Паміро-Алтай, Тянь-Шань, Саур і Тар-Багатай, Кунь-Лунь, Хангай, Алтинтаг, Каракорум, Тібет).

Тема 21. Південно-Західна Азія: Кавказ, Передньоазіатське нагір'я (Малоазіатське, Вірменське, Іранське), Месопотамська рівнина, Аравійський півострів, Левант (Азіатське Середземномор'я).

Тема 22. Південна Азія: Гімалаї, Індо-Гангська низовина, пів Індостан і о. Шрі-Ланка.

Тема 23. Південно-Східна Азія: Індокитай, Малайський архіпелаг.

Північна Америка. Південна Америка

Розділ 4. Північна Америка

Тема 24. Фізико-географічне положення материка Північна Америка. Формування материка і основні етапи розвитку природи, вплив зледеніння на природні комплекси. Загальні риси будови поверхні. Корисні копалини. Типи морфоструктури та морфоскульптури.

Тема 25. Клімат Північної Америки. Характеристика кліматичних сезонів за окремими елементами. Кліматичне районування. Характеристика кліматичних поясів.

Тема 26. Внутрішні води Північної Америки. Особливості річкової мережі, джерела її живлення, режим стоку. Генетичні типи озер, географічне поширення. Гірське зледеніння. Багаторічна мерзлота.

Тема 27. Особливості розподілу основних типів ґрутово-рослинного покриву і тварин. Географічні пояси і зони.

Тема 28. Фізико-географічне районування. Поділ на субконтиненти: Американський сектор Арктики, Позакордильєрський Схід, Кордильєрський Захід, Центральна Америка.

Тема 29. Американський сектор Арктики: Гренландія, Канадський Арктичний архіпелаг.

Тема 30. Позакордильєрський Схід: Лаврентійська височина і Лабрадор, Центральні рівнини і область Великих озер, Великі рівнини, Берегові низовини, Аппалачі і приаппалацькі райони.

Тема 31. Кордильєрський Захід: Кордильєри Аляски, Кордильєри Канади, Південні Кордильєри, Мексиканське нагір'я.

Тема 32. Центральна Америка: Перешийок, Острови.

Розділ 5. Південна Америка

Тема 33. Фізико-географічне положення материка Південна Америка. Формування материка і основні етапи розвитку його природи. Головні типи морфоструктур. Корисні копалини.

Тема 34. Особливості формування клімату. Радіаційний режим. Баричні центри, роль пасатної циркуляції. Розподіл температури, тиску, опадів за сезонами. Кліматичне районування. Характеристика кліматичних поясів.

Тема 35. Особливості водної мережі материка. Сумарний стік і його розподіл по материку. Озера. Сучасне зледеніння.

Тема 36. Особливості розподілу і основні типи ґрунтово-рослинного покриву. Структура географічної зональності материка. Географічні пояси і зони.

Тема 37. Регіональний огляд. Субконтинент Позаандійський Схід: Рівнина Оріноко, Гвіанське плоскогір'я і низовина, Амазонія, Бразильське плоскогір'я. Внутрішні рівнини. Патагонське плато, Передкордильєри і Пампинські сьєри.

Тема 38. Субконтинент Андійський Захід: Північні Анди, Центральні Анди, Чилійсько-Аргентинські, Південні (Патагонські) Анди.

Африка, Австралія, Океанія, Антарктида

Розділ 6. Африка

Тема 39. Фізико-географічне положення, розміри, конфігурація Африки. Формування материка і основні етапи розвитку природи. Корисні копалини. Основні риси будови поверхні, типи морфоструктур.

Тема 40. Особливості формування клімату у зв'язку з положенням відносно екватора, впливом рельєфу та океанів. Закономірності розподілу температури та опадів. Кліматичні пояси Африки.

Тема 41. Внутрішні води Африки. Річковий стік і фактори, що його зумовлюють. Озера, їх генетичні типи і закономірності поширення.

Тема 42. Особливості географічного поширення ґрунтового-рослинного покриву. Особливості зональності природи материка. Географічні пояси і зони. Фізико-географічне районування.

Тема 43. Північна Африка: Атласька гірська країна, пустеля Сахара, Суданська країна.

Тема 44. Центральна Африка: Північно-Гвінейська височина, улоговина Конго.

Тема 45. Східна Африка: Ефіопське нагір'я і плато Сомалі, Східно-Африканське плоскогір'я.

Тема 46. Південна Африка: Південно-Африканське плоскогір'я, Капські гори, острів Мадагаскар.

Розділ 7. Австралія, Океанія, Антарктида

Тема 47. Фізико-географічне положення, розміри, обриси Австралії. Формування материка і основні етапи розвитку його природи. Корисні копалини, типи морфоструктури та морфо скульптури.

Тема 48. Клімат Австралії. Радіаційний режим і циркуляція атмосфери. Характеристика кліматичних сезонів. Кліматичне районування, типи клімату.

Тема 49. Внутрішні води. Система Муррей-Дарлінг. Озера. Підземні води, їх басейни. Проблема водних ресурсів.

Тема 50. Структурні особливості географічної зональності Австралії. Географічні пояси і зони. Фізико-географічне районування.

Тема 51. Західна Австралія: Західно-Австралійське плоскогір'я, Центральна низовина.

Тема 52. Східна Австралія: Східно-Австралійських гірська країна, острів Тасманія.

Тема 53. Океанія. Острови Тихого океану, їх походження і зв'язок із структурами дна. Основні острівні групи і генетичні типи островів. Кліматичні відмінності. Походження органічного світу. Фізико-географічні країни: Меланезія, Мікронезія, Полінезія і Нова Зеландія.

Тема 54. Антарктида. Фізико-географічне положення. Природні особливості материка. Геологічна будова і рельєф корінного ложа. Льодовий покрив, типи льодовиків. Кліматичні особливості Антарктиди. Органічний світ Антарктиди.

Політика дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни потребує: підготовки до лабораторних занять; роботи з інформаційними джерелами, опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури, самостійної роботи у формі виконання індивідуальних завдань, виконання тестових завдань.

Підготовка та участь у лабораторних заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення конспекту лекцій, а також позицій, викладених у підручниках, монографічній та іншій науковій літературі тощо.

Результатом підготовки до заняття повинно бути змістовне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом теми, якій присвячено відповідне заняття, а саме знання: понятійно-термінологічного апарату дисципліни; володіння знаннями теоретичних запитань кожної теми та вміння використання їх на практиці. Розв'язання практичних завдань повинно як за формою, так і за змістом відповідати вимогам, що висуваються до вирішення відповідного завдання, свідчити про його самостійність, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

На лабораторних заняттях присутність здобувачів вищої освіти є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Забороняється запізнюватись на навчальні заняття та пропускати їх без

поважних причин. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані на консультаціях. Це ж стосується й студентів, які не виконали завдання або показали відсутність знань з основних питань теми. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу. Під час контрольних заходів забороняється використовувати джерела інформації, усні підказки, письмові роботи інших осіб, друковані книги, методичні посібники, телефони, планшети. Забороняється користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням.

Академічна доброчесність

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Неприпустимо надавати для оцінювання письмову роботу, підготовлену за участю інших осіб. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Система оцінювання та вимоги

Поточний контроль навчальних досягнень здійснюється протягом семестру на лабораторних заняттях. Результати (кількість набраних балів) фіксує викладач.

Використовуються такі форми поточного опитування: усна відповідь за лекційними матеріалами, тестування, контрольна робота з відкритими питаннями, заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією, реферати, створення презентації з її обов'язковим показом та повідомленням, участь у обговоренні питань для контролю знань на лабораторних заняттях.

Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення студента в освоєнні програмного матеріалу дисципліни і спрямований на необхідне корегування самостійної роботи студента. Сюди входить: методи усного контролю – бесіда, розповідь, доповідь студента, роз'яснення, відповіді на запитання. Усний контроль проводиться майже на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі. Викладач розробляє чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, доводить їх до відома студентів на початку вивчення навчальної дисципліни. Результати поточного контролю є складовою визначення підсумкової оцінки і враховуються при визначенні підсумкової оцінки з даної дисципліни. До поточного контролю також відноситься виконання практичних завдань, бали за які враховуються у підсумкову оцінку.

При контролі виконання завдань, які винесені для самостійного, опрацювання, оцінці підлягають: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; вміння застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань; написання рефератів; підготовка доповідей, презентацій

тощо. Результати самостійної роботи фіксуються в журналі обліку роботи викладача. Бали, набрані студентом за виконання завдань з самостійної роботи, додаються до суми балів, набраних студентом з інших видів навчальної роботи з дисципліни.

У кінці семестру проводиться підсумкова контрольна робота. До контрольних заходів допускаються всі студенти незалежно від результатів поточного контролю. Результати контрольного заходу студента, який не з'явився на нього, також оцінюються «незадовільно» незалежно від причини. Відпрацювання контрольного заходу є обов'язковим.

Вид контролю – залік (5 семестр), іспит (6,7 семестри). Семестровий залік - це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр. Залік виставляється викладачем автоматично за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені робочою програмою навчальної дисципліни. Загальна оцінка обраховується в кінці семестру як сума балів за виконання всіх видів робіт. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Структура проведення семестрового контролю відображається та доводиться до відома студентів на першому занятті.

Іспит проводиться після вивчення всього навчального курсу. Якщо студент виконав всі завдання лабораторних занять, звітував про результати самостійної роботи, написав підсумкову контрольну роботу, то він одержує відповідні бали за перераховані види роботи (не менше 35 балів) і допускається до здачі екзамену. На екзамен виділяється 25 балів. Екзамен проводиться згідно графіку та проходить в усній формі за білетами. Питання до підготовки до екзамену студент може отримати на кафедрі загальної та регіональної географії. Явка на екзамен студентів обов'язкова.

Для студентів заочної форми навчання підсумковий контроль проводиться в період заліково-екзаменаційної сесії за обов'язкової присутності студента. Для складання підсумкового контролю студентами заочної форми навчання розробляються тести або контрольні роботи з відкритими питаннями. У відповідності до вимог, об'єктивна оцінка рівня знань з боку викладача здійснюється наступним чином: під час складання заліку з дисципліни кожен студент отримує завдання (тест або контрольну роботу). До залікової оцінки включається виконання самостійної роботи студента, яку він отримав під час попередньої сесії. Форма проведення: письмово-усна.

Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно та послідовно відповідати на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; при

	<p>цьому студент не має утруднень з відповіддю на видозмінені завдання, демонструє володіння різноманітними навичками і прийомами роботи з фізичною картою та іншими тематичними картами світу і окремих регіонів; знає основні риси геологічної будови, рельєфу дна, клімату, органічного світу та фізико-географічного районування Світового океану; визначає фізико-географічне положення материків, основні етапи розвитку природи, рельєф та корисні копалини, кліматичні умови та кліматичне районування материків; характеризує внутрішні води всіх материків, ґрунтовий покрив, тваринний світ і рослинність, а також природні зони, особливості фізико-географічного районування материків; здійснює порівняльну фізико-географічну характеристику океанів та фізико-географічних країн, встановлює закономірності в розміщенні основних форм рельєфу та корисних копалин у зв'язку з тектонічною будовою, порівнює кліматичні особливості окремих територій, пояснює причини відмінностей, аналізує основні схеми висотної поясності, виявляє закономірності географічної зональності материків, характерні особливості ґрунтово-рослинного покриву, тваринного світу, ступінь антропогенної зміни;</p>
82-89	<p>виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; при цьому студент має незначні утруднень з відповіддю на видозмінені завдання, правильно застосовує теоретичні географічні знання про природу океанів та материків при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання; при складанні комплексної порівняльної характеристики фізико-географічних країн, або океанів допускається несуттєвих неточностей;</p>
74-81	<p>виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак, містять несуттєві неточності, за вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; при цьому студент має утруднень з відповіддю на видозмінені завдання; складання комплексної порівняльної характеристики фізико-географічних країн, або океанів викликає у студента деякі утруднення, що також характерні при встановленні закономірності географічної зональності материків та аналізу основні схеми висотної поясності;</p>
64-73	<p>виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач; студент має знання лише основного матеріалу про природу океанів та материків, але не засвоїв його деталей; допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у викладі програмного матеріалу, а також відчуває утруднення при застосуванні правил, методів, принципів, законів у конкретних ситуаціях; допускає помилки у відповіді, але володіє необхідними знаннями для їх подолання під керівництвом викладача;</p>
60-63	<p>виставляється за слабкі знання навчального матеріалу репродуктивного рівня, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладення за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач; студент при складанні комплексної порівняльної характеристики фізико-географічних країн, або океанів допускає грубі помилки; встановлення закономірностей географічної зональності материків та аналіз основної схеми висотної поясності викликає у студента значні утруднення;</p>
35-59	<p>виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач;</p>

1-34	оцінка "незадовільно" з обов'язковим повторним вивченням модуля (навчальної дисципліни) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.
------	--

Розподіл балів, які отримують студенти Залік 5 семестр

Поточний контроль																							Сума		
РОЗДІЛ 1							РОЗДІЛ 2							РОЗДІЛ 3											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	KP	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	KP	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	KP
Поточний контроль																							60		
1	1	2	2	2		10	1	2	2	2			3	10	1	2	1	1	2	1	1	1		1	1
Контроль самостійної роботи																							40		
1	1	1	1	1	5		1	1	1	1	5	1	1		1	4	1	2	2	2	1	1		1	4

Екзамен 6 семестр

Поточний контроль																	Р а з о м	Су ма	Під- сум кови й (екз.)	Зага- льна сума
РОЗДІЛ 6								РОЗДІЛ 7												
T 24	T 25	T 26	T 27	T 28	T 29	T 30	T 31	T 32	KP	T 33	T 34	T 35	T 36	T 37	T 38	KP				
Поточний контроль																	50	75	25	100
3	3		3			3	3		10	3	3		3	3	3	10				
Контроль самостійної роботи																	25	75	25	100
1		4		4	4			4		1		4		3						

Екзамен 7 семестр

Поточний контроль																	Разом	ПК	Загаль- на сума
РОЗДІЛ 6								РОЗДІЛ 7											
T 39	T 40	T 41	T 42	T 43	T 44	T 45	T 46	T 47	T 48	T 49	T 50	T 51	T 52	T 53	T 54	KP			
Поточний контроль																	50	25	100
1	1	1	4	1	4	3	3	3	3	4	4	3	3	1	1	10			
Контроль самостійної роботи																	25	25	100
2	2	2	1	2	1	1	2	2			2	2	2	2	2				

Згідно Положення «Про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка» від 27.04.2020 р., можливе зарахування результатів навчання з окремої теми/тем, розділу, індивідуального завдання (контрольної роботи) чи дисципліни в цілому, здобутих за цими видами освіти. Обсяг зарахування в годинах/кредитах ECTS визначається згідно переліку компетентностей і результатів навчання, передбачених даною робочою програмою. Зарахування результатів

навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється у відповідності до пунктів 3.6-3.9 названого Положення.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основні:

1. Барановська О.В. Фізична географія материків і океанів: навчальний посібник у 2 ч. / О.В. Барановська. Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2013. Ч.1: Світовий океан, Африка, Австралія, Океанія, Південна Америка. – 306 с.
2. Барановська О.В. Фізична географія материків і океанів: навч. посіб. Ч. II: Північна Америка та Євразія. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 378 с.
3. Фізична географія материків та океанів. Ч. I. Євразія : методичні вказівки до виконання практичних та самостійних робіт / укладач О. С. Данильченко. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 38 с.
4. Костів Л. Я. Фізична географія материків і океанів. Африка : навч.-метод. посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 184 с.
https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/afrika_kostiv.pdf
5. Міхелі С.В. Фізична географія Євразії: навчальний посібник для закладів вищої освіти. Київ: Перун, 2019. 286 с.
6. Міхелі С.В. Фізична географія Північної Америки: навчальний посібник. – К.: Перун, 2019. – 288 с.

Додаткові:

1. Атлас вчителя / За ред. В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін.. Київ : ДНВП «Картографія», 2010.
3. Лабораторно-практичні заняття з фізичної географії материків і океанів : завдання та методичні вказівки для студ. природничо-географічного факультету / укл. О. В. Бова, А. О. Корнус, В. В. Чайка. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2012. 64 с

4. Гудзевич А.В. Регіональна фізична географія (Європа та Азія): навч. посібник. Вінниця: «Віндрук», 2005. 464 с.
5. Костів Л.Я. Навчальна програма та методичні вказівки для самостійної роботи з курсу «Фізична географія материків і океанів» (Океани, Африка, Австралія й Океанія, Антарктида, Південна Америка, Північна Америка) (для студентів напряму підготовки 6.040104 – Географія). Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 33 с. <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/07/Kostiv.pdf>
6. Indian Geography: A Complete Study Material for Competitive Exams <https://www.jagranjosh.com/general-knowledge/indian-geography-a-complete-study-material-1470739888-1>
7. Geological structures: a practical introduction <https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/geological-structures-a-practical-introduction>

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І.Вернадського <http://www.nbu.gov.ua>
2. Географіка. Географічний портал <http://geografica.net.ua>
3. Географія. Мислення, що змінює світ <http://www.geograf.com.ua>
4. Для географа <http://compas.ucoz.com>
5. Спеціалізована електронна бібліотека <http://www.twirpx.com>